

Fitxa tècnica d'actuació

Reducció dels productes de plàstic d'un sol ús als mercats municipals

Fraccions	Plàstics d'un sol ús	Tipus d'actuació	Prevenició
Categoria	Prevenició i preparació per a la reutilització	Zona d'implementació	Tot tipus de municipis

Aspectes clau

- El model de consum actual és lineal i poc circular, amb un ús intensiu de plàstics d'un sol ús que generen grans quantitats de residus.
- Els mercats municipals són espais de proximitat amb potencial per impulsar hàbits de consum més sostenibles.
- Les normatives recents i les iniciatives públiques incentiven la reducció dels plàstics d'un sol ús i promouen alternatives reutilitzables.
- Les bones pràctiques en venda, organització interna i gestió amb proveïdors permeten reduir l'ús de plàstic i fomenten un canvi d'hàbits col·lectiu

Context i problemàtica

El model de consum de gran part de la societat actual és constant, lineal i poc circular, és a dir, es tendeix a utilitzar productes que no es reutilitzen i que es descarten immediatament després del seu ús. Aquest tipus de consum genera una gran quantitat de residus, especialment de plàstics d'un sol ús, formats totalment o parcialment per materials.

En aquest context, els mercats municipals, considerats espais emblemàtics del dia a dia de moltes ciutats i pobles, s'han distingit històricament per la qualitat dels seus productes, pel tracte directe entre paradistes i ciutadania i per un comerç de proximitat arrelat al territori. Tanmateix, com succeeix en molts altres àmbits, els productes de plàstic d'un sol ús (bosses de transport, bosses de pesatge, film transparent, safates de plàstic, etc.) s'han incorporat a la rutina de compra, malgrat la seva curta vida útil. En molts casos, aquests residus acaben acumulant-se al medi ambient, generant greus impactes ambientals, i perjudicials per a determinats sectors econòmics, com per exemple per la pesca, l'hostaleria i el turisme.

Davant aquesta realitat, i en un moment de creixent conscienciació global sobre la contaminació per plàstics, els mercats municipals esdevenen actors clau en la transició cap a models de consum més sostenibles. La reducció del plàstic d'un sol ús en aquests espais respon tant a noves normatives com a la voluntat d'impulsar pràctiques que protegeixen el medi ambient i fomentin un canvi d'hàbits col·lectiu.

Normativa vigent

En els darrers anys, tant a escala autonòmica com estatal, s'han intensificat els esforços per a fomentar la reducció dels productes de plàstic d'un sol ús. Administracions públiques, organismes ambientals i agents econòmics han impulsat un ampli ventall de mesures amb l'objectiu de minimitzar la generació de residus, reduir els impactes sobre el medi ambient i avançar cap a un model de consum més responsable. Aquestes iniciatives inclouen des de noves normatives que limiten l'ús i la comercialització d'aquests productes, fins a campanyes de sensibilització, programes de suport al comerç local i incentius per promoure alternatives reutilitzables i materials més sostenibles.

A continuació s'exposa un recull de les normatives més recents que apliquen als productes de plàstic d'un sol ús:

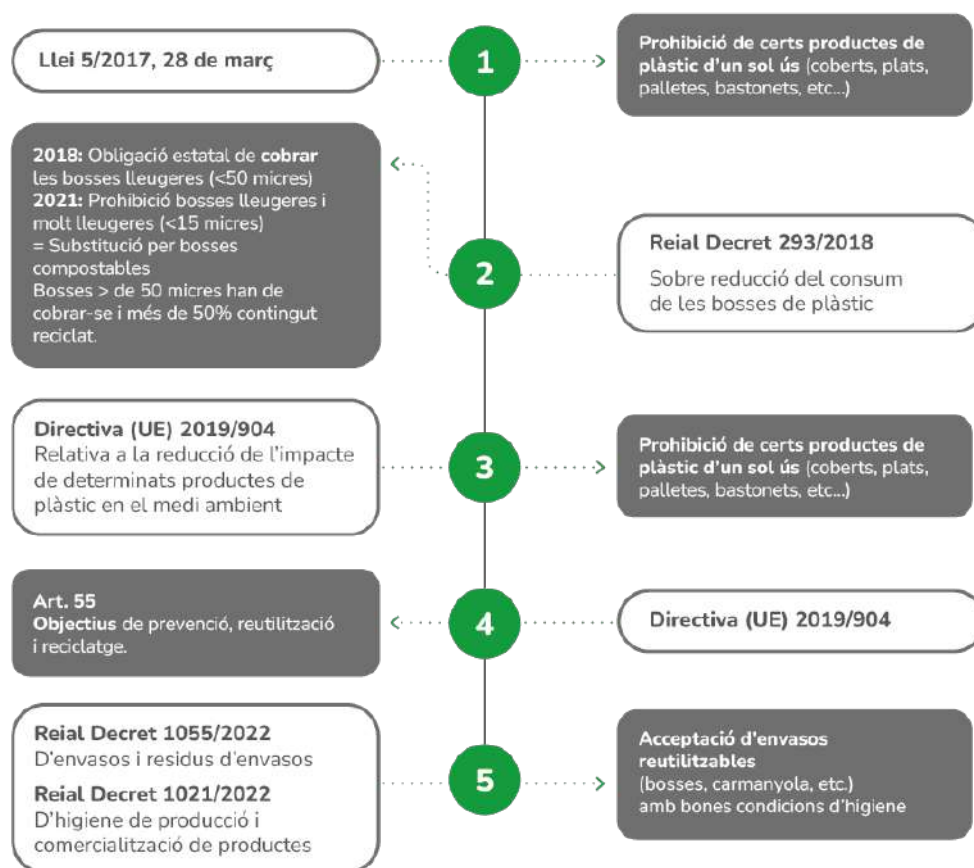

Figura 1. Normatives vigents aplicables a la reducció de plàstics d'un sol ús.

Bones pràctiques

Per posar en valor les mesures adoptades pels paradistes i inspirar un canvi de conducta, és útil conèixer bones pràctiques que es poden implementar amb èxit en mercats municipals. Aquestes experiències permeten veure com es poden reduir els plàstics d'un sol ús, fomentar alternatives reutilitzables i implicar tant a paradistes com a usuaris en un model de consum més sostenible.

A continuació, es presenten alguns exemples il·lustratius que poden servir de referència per a altres mercats.

Les bones pràctiques es poden classificar en tres grans blocs:

Venda i comunicació amb el client

És important introduir petits **canvis en els hàbits d'interacció amb el client**. En primer lloc, és molt útil **informar-lo que pot portar els seus propis envasos reutilitzables**, especialment en aquells mercats on aquesta opció no està prou difosa. També cal **evitar gestos automàtics**, com entregar bosses sense preguntar abans o envasar els productes al buit sense que sigui estrictament necessari.

En aquest sentit, és recomanable **informar sempre del preu de la bossa abans d'entregar-la**, per tal d'ajudar el client a prendre una decisió informada. D'altra banda, per a que el client se senti partícip del canvi, és important que **els paradistes reforcin i posin en valor els gestos responsables de la clientela**, com ara portar els seus propis envasos o materials reutilitzables, explicant-los quin objectiu persegueixen, de quina manera ho volen fer i agraint-los les seves accions.

Organització interna de la parada

Pel que fa a l'organització de la parada, és recomanable **apostar per materials reutilitzables o compostables com a alternativa als productes de plàstic d'un sol ús**. Entre moltes opcions possibles, es poden substituir els films transparents per conservar aliments per tapes de silicona o recipients hermètics, i reemplaçar els coberts de plàstic per opcions compostables o convencionals que ofereixin la mateixa funcionalitat amb un impacte ambiental menor.

En aquesta línia, **mantenir els productes de plàstic fora de la vista i de l'abast** immediat del personal pot ajudar a evitar gestos automàtics i a fomentar l'ús habitual de materials més responsables. Aquest petit ajust en l'organització contribueix a fer que el dia a dia de la parada sigui més coherent amb els objectius de sostenibilitat.

Proveïdors

En la gestió amb els proveïdors, pot ser útil explorar sistemes de **compra col·lectiva** que permetin aprofitar millor l'economia d'escala, reduir costos i, alhora, disminuir la freqüència dels enviaments. Aquesta coordinació pot facilitar una planificació més eficient i reduir l'impacte ambiental associat al transport.

També és recomanable prioritzar aquells proveïdors que incorporin pràctiques de **logística inversa**, és a dir, que recuperin embalatges o materials reutilitzables, i que minimitzin l'utilització de plàstics d'un sol ús. Quan això no sigui possible, és interessant valorar alternatives que s'ajustin millor als criteris de sostenibilitat del comerç, ja sigui mitjançant materials compostables, envasos retornables o altres opcions de menor impacte.

Aquestes decisions no només contribueixen a construir una cadena de subministrament més coherent i respectuosa amb el medi ambient, sinó que també reforcen el compromís del comerç amb un model més responsable i transversalment sostenible.

Casos d'èxit

La reducció dels plàstics d'un sol ús als mercats municipals s'ha convertit en una prioritat per a moltes ciutats que volen avançar cap a models de consum més sostenibles. En els darrers anys, diversos mercats han implementat iniciatives innovadores que combinen sensibilització, col·laboració amb el comerç local i la promoció d'alternatives reutilitzables. A continuació, s'esmenten alguns exemples:

- Projecte PAKA: Una solució d'envasos retornables per alimentació fresca a mercats municipals.
- Campanya "El meu petit gran gest": Es va desenvolupar aquesta campanya a Alacant, per a reduir l'ús de plàstics d'un sol ús animant a clients a utilitzar bosses reutilitzables, tapers, i carros de compra.
- Campanya "No soc de Plàstic, soc de mercat". A Madrid es va dur a terme aquesta campanya de sensibilització sobre la reducció de l'ús de plàstics als mercats municipals.

Enllaços d'interés

[Plàstic Zero als mercats de Barcelona](#)

[Fes un pas, porta l'envàs a Viladecansplastic](#)

[Directiva \(UE\) 2019/904 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 5 de junio de 2019, relativa a la reducción del impacto de determinados productos de plástico en el medio ambiente.](#)

